

Секція Економіка	
УДК 339.923:341.24	
DOI	
Дата першого надходження статті до видання	23.03.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування	12.05.2026
Дата публікації/оприлюднення	30.05.2026

Регулювання договірних відносин міжнародних інтеграційних процесів

Попович Корнелій-Дмитро Миколайович,

здобувач третього освітньо-наукового ступеня вищої освіти «Доктор філософії» за спеціальністю 051 «Економіка», кафедра економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», вул. Шевченка, 13, 32316, Кам'янець-Подільський, Україна,
e-mail: kornel@ukr.net,
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-5477-1265>

Анотація. Актуальність дослідження зумовлена поглибленням міжнародних інтеграційних процесів, прискоренням цифрової трансформації міжнародної економічної взаємодії, посиленням вимог до безпеки транскордонних угод та необхідністю адаптації національного законодавства України до права Європейського Союзу. Метою статті є дослідження теоретико-прикладних засад удосконалення регулювання договірних відносин міжнародних інтеграційних процесів в умовах євроінтеграції України на основі адаптації до стандартів ЄС, цифрової трансформації та розвитку інноваційних механізмів транскордонної взаємодії. У процесі дослідження використано методи системного аналізу, порівняльно-правового узагальнення, структурно-функціонального аналізу, нормативно-правового дослідження та аналітичної інтерпретації статистичних даних. Інформаційну основу становили нормативно-правові акти ЄС, міжнародні регламенти, матеріали Європейської Комісії, Eurostat та міжнародна договірна практика. У результаті дослідження встановлено, що сучасні міжнародні договірні відносини характеризуються переходом від традиційних механізмів міжнародної торгівлі до цифрових моделей контрактної взаємодії, у межах яких зростає роль смарт-контрактів, цифрових протоколів, кіберзахисту та автоматизованого контролю виконання зобов'язань. Виявлено, що торговельна лібералізація та регуляторні зміни після 2022 року суттєво прискорили інтеграцію українських підприємств до європейського економічного простору та сприяли розвитку нових форм міжнародного співробітництва. Доведено, що ключовими проблемами залишаються фрагментарність гармонізації законодавства, складність узгодження права ЄС, національного законодавства та арбітражних механізмів, а також зростання кіберризиків і екологічних вимог у міжнародних контрактах. Обґрунтовано доцільність удосконалення регуляторного механізму міжнародних договірних відносин через посилення синхронізації законодавства з правом ЄС, інтеграцію цифрових інструментів контролю виконання договорів, розвиток механізмів цифрового врегулювання спорів та включення положень щодо кібербезпеки й екологічної відповідальності до

міжнародних контрактів. Перспективи подальших досліджень пов'язані з аналізом правового регулювання смарт-контрактів, цифрового арбітражу, online dispute resolution та функціонування відкритих інтеграційних кластерів ЄС у 2027 році.

Ключові слова: міжнародна економічна інтеграція, право Європейського Союзу, міжнародні комерційні договори, торговельна лібералізація, смарт-контракти, цифрові протоколи, кібербезпека, транскордонна взаємодія, цифровізація, Європейський зелений курс (European Green Deal).

Regulation of contractual relations in international integration processes

Popovych Kornelii-Dmytro,

PhD student in specialty 051 "Economics", Department of Economics, Entrepreneurship, Trade and Exchange Activities, Higher Educational Institution "Podillia State University", 13 Shevchenko St., 32316, Kamianets-Podilskyi, Ukraine,
e-mail: kornel@ukr.net,
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-5477-1265>.

Abstract. The relevance of the study is determined by the deepening of international integration processes, the acceleration of the digital transformation of international economic interaction, the strengthening of requirements for the security of cross-border agreements, and the necessity to adapt Ukrainian national legislation to the law of the European Union. The purpose of the article is to investigate the theoretical and applied foundations for improving the regulation of contractual relations within international integration processes in the context of Ukraine's European integration through adaptation to EU standards, digital transformation, and the development of innovative mechanisms of cross-border interaction. The study employs methods of systemic analysis, comparative legal generalization, structural-functional analysis, regulatory and legal analysis, and analytical interpretation of statistical data. The informational basis of the research includes EU legal acts, international regulations, materials of the European Commission, Eurostat data, and international contractual practice. The study establishes that modern international contractual relations are characterized by a transition from traditional international trade mechanisms to digital models of contractual interaction, within which the role of smart contracts, digital protocols, cybersecurity, and automated monitoring of contractual obligations is increasing. It has been revealed that trade liberalization and regulatory changes after 2022 significantly accelerated the integration of Ukrainian enterprises into the European economic space and contributed to the development of new forms of international cooperation. It has been proven that the key challenges include the fragmented harmonization of legislation, the complexity of coordinating EU law, national legislation, and arbitration mechanisms, as well as the growing cybersecurity risks and environmental requirements in international contracts. The expediency of improving the regulatory mechanism of international contractual relations through strengthening the synchronization of legislation with EU law, integrating digital tools for monitoring contract execution, developing mechanisms of digital dispute resolution, and incorporating provisions on cybersecurity and environmental responsibility into international agreements has been

substantiated. Prospects for further research are associated with the analysis of the legal regulation of smart contracts, digital arbitration, online dispute resolution, and the functioning of open EU integration clusters in 2027.

Keywords: international economic integration, European Union law, international commercial contracts, trade liberalization, smart contracts, digital protocols, cybersecurity, cross-border interaction, digitalization, European Green Deal.

Вступ

Актуальність проблеми. Актуальність дослідження зумовлена поглибленням міжнародних інтеграційних процесів, посиленням економічної взаємозалежності держав та трансформацією механізмів міжнародного співробітництва в умовах глобалізації світового господарства. Сучасні інтеграційні об'єднання формують нові підходи до правового та економічного регулювання договірних відносин, що потребує узгодження національних правових систем, гармонізації договірних механізмів і забезпечення стабільності міжнародної взаємодії. Особливого значення набуває питання ефективного регулювання договірних відносин у межах міжнародних інтеграційних процесів, оскільки саме договірно-правові інструменти визначають порядок реалізації спільних економічних, торговельних, інвестиційних і політичних інтересів держав та міжнародних організацій.

Динамічний розвиток міжнародної економічної інтеграції супроводжується ускладненням структури договірних зв'язків, розширенням сфер транснаціонального співробітництва та зростанням ролі наднаціонального регулювання. У таких умовах виникає необхідність удосконалення механізмів координації договірних зобов'язань, мінімізації правових суперечностей і забезпечення балансу між міжнародними інтеграційними вимогами та національними економічними інтересами. Для України зазначена проблематика має особливу практичну вагу в умовах євроінтеграційного курсу держави та адаптації національного законодавства до європейських правових стандартів, що актуалізує потребу у формуванні ефективної системи регулювання міжнародних договірних відносин у процесі інтеграції до міжнародного економічного простору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд сучасних досліджень засвідчує зростання наукового інтересу до проблематики регулювання договірних відносин у системі міжнародних інтеграційних процесів, що зумовлено поглибленням євроінтеграції, розвитком міжнародної торгівлі, трансформацією механізмів приватноправового регулювання та необхідністю адаптації національного законодавства до міжнародних і європейських стандартів. Значний внесок у розвиток теоретико-правових засад міжнародного договірного права здійснено у працях, присвячених принципам європейського контрактного регулювання. Зокрема, С. Д. Гринько та Ю. Ю. Ксьондзик досліджують принцип добросовісності у модельних актах європейського договірного права, обґрунтовуючи його значення як базового механізму забезпечення стабільності та передбачуваності міжнародних договірних відносин [1]. К. М. Воронов аналізує практику застосування принципів європейського договірного права та інших джерел «м'якого права» у міжнародному комерційному арбітражі, акцентуючи увагу на їх ролі у врегулюванні транскордонних спорів [2]. В. М. Парасюк та І. В. Здреник

розглядають проблеми гармонізації цивільного та господарського права України в контексті скасування Господарського кодексу України, визначаючи ключові виклики адаптації договірного регулювання до права ЄС [3].

Вагоме місце у сучасних дослідженнях займають питання автономії волі сторін, вибору права та міжнародної уніфікації договірного регулювання. П. Обірі-Коранг (P. Obiri-Korang) та В. Дж. Ндлову (V. J. Ndlovu) аналізують потенційний вплив Гаазьких принципів щодо вибору права у міжнародних комерційних договорах на розвиток приватного міжнародного права Індії [4]. Г. Дж. Боувес (G. J. Bouwers) досліджує концепцію мовчазного вибору права у міжнародних комерційних контрактах, обґрунтовуючи перспективи розвитку міжнародних інструментів правового регулювання [7]. П. Вехлінг (P. Wehling) та Н. Махаснех (N. Mahasneh) розкривають потенціал ширшого застосування Принципів УНІДРУА у країнах Близького Сходу та Північної Африки як універсального механізму гармонізації міжнародних контрактних відносин [8]. Е. Флоріо де Леон (E. Florio de León) досліджує нове уругвайське приватне міжнародне право, акцентуючи увагу на розширенні автономії сторін у міжнародних договорах [9]. С. К. Симеонідес (S. C. Symeonides) у низці праць комплексно розкриває еволюцію принципу автономії волі сторін у міжнародному комерційному праві, визначаючи його ключовим елементом сучасного регулювання міжнародних контрактів [11; 12].

Окремий напрям досліджень присвячений впливу євроінтеграційних процесів та міжнародного економічного співробітництва на трансформацію договірного регулювання. М. А. Канія (M. A. Kania) та М. Андхов (M. Andhov) аналізують обмеження свободи договору в умовах дії Регламенту ЄС щодо іноземних субсидій, визначаючи його наслідки для системи публічних закупівель [5]. С. Р. Гарімелла (S. R. Garimella) та С. Раджсінгх (S. Rajsingh) досліджують двосторонні інвестиційні договори та соціальну відповідальність інвесторів у країнах Південної Азії, підкреслюючи значення договірних механізмів забезпечення сталого розвитку [6]. Н. Пархоменко та співавтори аналізують процес імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС через адаптацію українського законодавства до права ЄС, визначаючи договірне право одним із ключових напрямів євроінтеграційної трансформації [14]. В. Тацій досліджує процес рекодифікації цивільного законодавства України в умовах європейської інтеграції, акцентуючи увагу на необхідності модернізації договірного регулювання відповідно до європейських правових стандартів [15].

Суттєвий внесок у розвиток прикладних аспектів регулювання міжнародних договірних відносин здійснено у працях, присвячених окремим формам міжнародного співробітництва та механізмам вирішення спорів. Н. Моуттотос (N. Mouttotos) досліджує проблеми формування узгодженого підходу до регулювання угод про вирішення спорів у міжнародному праві [10]. Б. Куллоллі (B. Kullolli) аналізує договірне право Албанії у сфері державно-приватного партнерства, визначаючи особливості інтеграції національного та міжнародного правового регулювання [13].

Помітне місце серед сучасних досліджень займають праці українських науковців, присвячені регулюванню договірних відносин у контексті торговельно-економічної інтеграції України та Європейського Союзу. К. Б. Волощук та К.-Д. М. Попович досліджують стратегічні напрями розвитку договірного регулювання у процесі

поглиблення торговельно-економічної інтеграції України та ЄС, акцентуючи увагу на необхідності інституційного та нормативного вдосконалення договірних механізмів [16]. К.-Д. Попович аналізує особливості регулювання договірних відносин інтеграційних процесів між підприємствами України та Європейського Союзу, визначаючи ключові проблеми правового забезпечення міжнародної економічної співпраці [17]. У іншій праці К.-Д. Попович досліджує сутність і види договірних відносин, систематизуючи їх функціональні характеристики у сучасних умовах розвитку міжнародного економічного середовища [18].

Узагальнення сучасних наукових підходів дає підстави стверджувати, що дослідження регулювання договірних відносин міжнародних інтеграційних процесів охоплюють широке коло питань – від принципів європейського договірного права та автономії волі сторін до проблем гармонізації законодавства, міжнародного арбітражу, інвестиційного співробітництва та адаптації національних правових систем до стандартів ЄС. Водночас недостатньо дослідженими залишаються питання комплексного поєднання договірних механізмів міжнародної економічної інтеграції з сучасними викликами цифровізації, воєнно-економічної нестабільності та трансформації міжнародного торговельного середовища, що зумовлює необхідність подальших наукових досліджень у цьому напрямі.

Виділення невирішеної частини проблеми. Попри активізацію досліджень у сфері міжнародного економічного права та євроінтеграції, недостатньо уваги приділяється комплексному поєднанню договірного регулювання, цифрової трансформації, кібербезпеки та екологічних вимог у системі міжнародних інтеграційних процесів. Обмеженим залишається також наукове обґрунтування адаптації міжнародних договірних механізмів до умов цифрової економіки, поширення смарт-контрактів і сучасних регуляторних змін Європейського Союзу.

Недостатній рівень системного дослідження зазначених аспектів ускладнює формування ефективного механізму правового забезпечення міжнародної економічної взаємодії в умовах євроінтеграції України. Це зумовлює необхідність поглибленого аналізу трансформації міжнародних договірних відносин, сучасних ризиків транскордонної діяльності та напрямів удосконалення регуляторного середовища з урахуванням цифрових і безпекових викликів сучасного міжнародного ринку.

Мета статті. Метою статті є обґрунтування теоретико-прикладних засад удосконалення регулювання договірних відносин міжнародних інтеграційних процесів в умовах євроінтеграції України на основі адаптації до стандартів ЄС, цифрової трансформації та розвитку інноваційних механізмів транскордонної взаємодії.

Завдання статті:

1. Дослідити нормативно-правові засади регулювання міжнародних договірних відносин в умовах євроінтеграції України.
2. Проаналізувати сучасні форми міжнародних комерційних договорів, ризики їх невиконання та вплив торговельної лібералізації на міжнародне співробітництво українських підприємств.
3. Обґрунтувати напрями трансформації договірного регулювання в умовах цифровізації та розробити практичні рекомендації щодо удосконалення механізмів міжнародних договірних відносин.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному обґрунтуванні сучасних напрямів регулювання договірних відносин у системі міжнародних інтеграційних процесів з урахуванням цифровізації, європейської правової гармонізації та трансформації міжнародного економічного середовища. Удосконалено підходи до визначення ризиків невиконання міжнародних комерційних договорів і механізмів їх мінімізації в умовах розвитку цифрових контрактних технологій.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання отриманих результатів для вдосконалення механізмів міжнародної договірної взаємодії українських підприємств у процесі євроінтеграції. Запропоновані підходи можуть бути застосовані під час формування міжнародних контрактів, управління транскордонними ризиками, адаптації договірних механізмів до вимог права ЄС та розвитку цифрових форм міжнародного співробітництва.

Методологія

Методи дослідження. У процесі дослідження використано методи системного аналізу – для дослідження трансформації міжнародних договірних відносин у сучасних інтеграційних процесах; порівняльно-правовий метод – для аналізу адаптації українського законодавства до права Європейського Союзу (European Union, EU); структурно-функціональний метод – для характеристики сучасних видів міжнародних комерційних договорів і механізмів їх регулювання; метод аналітичного узагальнення – для оцінки тенденцій торговельної лібералізації, цифровізації та екологізації міжнародної економічної взаємодії; статистичний метод – для інтерпретації даних щодо цифрової трансформації та міжнародного співробітництва підприємств.

Джерела даних. Інформаційну основу дослідження становили нормативно-правові акти ЄС, міжнародні регламенти, документи Європейської Комісії, статистичні матеріали Eurostat, міжнародні конвенції у сфері міжнародного комерційного права, аналітичні матеріали міжнародних організацій, а також наукові праці з питань міжнародного економічного права, цифрового регулювання та євроінтеграційних процесів.

Інструменти аналізу. Для обробки та інтерпретації результатів дослідження використано інструменти нормативно-правового аналізу, порівняльної оцінки регуляторних механізмів, графічної візуалізації статистичних даних, систематизації міжнародної договірної практики та аналітичного узагальнення сучасних тенденцій міжнародної економічної інтеграції.

Обмеження дослідження. Обмеження дослідження пов'язані з динамічністю змін регуляторного середовища ЄС, постійною трансформацією цифрових механізмів міжнародної взаємодії, варіативністю міжнародної договірної практики та обмеженістю статистичних даних щодо практичного використання смарт-контрактів і цифрових протоколів у міжнародній економічній діяльності.

Результати

Регулювання договірних відносин у системі міжнародних інтеграційних процесів формується під впливом одночасної дії наднаціональних правових механізмів, цифрової трансформації міжнародної торгівлі та прискорення адаптації національного законодавства до стандартів Європейського Союзу (ЄС). У сучасних умовах міжнародний договір виконує не лише функцію юридичного оформлення комерційних відносин, а й

виступає інструментом забезпечення економічної безпеки, технологічної сумісності та інтеграційної стабільності транскордонного співробітництва [19–21]. Посилення інтеграційних процесів у межах ЄС супроводжується ускладненням договірних механізмів, зростанням ролі цифрового регулювання та формуванням нових підходів до правового забезпечення міжнародної економічної взаємодії (табл. 1).

Таблиця 1

Ключові напрями регулювання договірних відносин у системі міжнародних інтеграційних процесів

Напрямок регулювання	Сутнісна характеристика	Прояв у сучасних інтеграційних процесах	Функціональне значення
Нормативно-правова гармонізація	Узгодження національного законодавства з правом ЄС	Адаптація українських нормативних актів до <i>acquis</i> ЄС	Усунення правових бар'єрів у міжнародній торгівлі
Наднаціональне регулювання	Використання регламентів, директив і міжнародних угод ЄС	Формування єдиних правил транскордонної взаємодії	Підвищення стабільності міжнародних контрактів
Договірна цифровізація	Інтеграція електронних і смарт-контрактів у міжнародні відносини	Використання цифрових платформ та електронного документообігу	Прискорення укладення та виконання договорів
Безпекове регулювання	Захист даних і кібербезпека транскордонних операцій	Впровадження вимог GDPR	Мінімізація кіберризиків і захист комерційної інформації
Екологічна адаптація	Включення екологічних вимог до міжнародних контрактів	Реалізація положень Європейського зеленого курсу (European Green Deal)	Забезпечення доступу товарів до ринків ЄС
Інноваційне договірне регулювання	Використання алгоритмізованих механізмів контрактної взаємодії	Розвиток смарт-контрактів і цифрових протоколів	Підвищення ефективності міжнародної кооперації

Джерело: сформовано автором на основі [3; 10, р. 27; 12, р. 188; 13, р. 2; 16, с. 178; 17, с. 40; 20; 22].

Наведені напрями регулювання відображають трансформацію міжнародних договірних відносин від класичної моделі юридичного оформлення зовнішньоекономічних операцій до комплексної системи інтегрованого нормативного та цифрового управління транскордонною взаємодією. У сучасній практиці функціонування єдиного європейського ринку ефективність міжнародних контрактів дедалі більше залежить від рівня гармонізації законодавства, цифрової сумісності процедур і швидкості адаптації бізнесу до регуляторних змін [3]. Наприклад,

використання електронного документообігу та автоматизованих платформ митного супроводу дозволяє скорочувати часові витрати на оформлення міжнародних поставок, мінімізувати ризики дублювання документації та підвищувати прозорість логістичних операцій.

Водночас адаптація українського законодавства до стандартів ЄС супроводжується посиленням вимог до безпеки міжнародних контрактів, захисту даних та правової передбачуваності транскордонних операцій. У сфері інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), міжнародного аутсорсингу та електронної комерції суб'єкти господарювання змушені враховувати норми Загального регламенту захисту даних (General Data Protection Regulation, GDPR) [20], оскільки порушення правил обробки персональних даних може призводити не лише до фінансових санкцій, а й до обмеження доступу до європейського ринку цифрових послуг. Практика міжнародного бізнесу демонструє, що положення щодо конфіденційності даних, цифрової ідентифікації сторін і кібербезпеки поступово стають обов'язковими структурними елементами міжнародних договорів.

Суттєвий вплив на трансформацію договірної регуляції здійснює також European Green Deal [22], у межах якого екологічні стандарти інтегруються до механізмів міжнародної торгівлі та договірної забезпечення транскордонної економічної діяльності. Для українських експортерів аграрної, металургійної та промислової продукції це означає необхідність включення до контрактів положень щодо екологічної сертифікації, контролю вуглецевого сліду продукції та дотримання принципів сталого виробництва [10, р. 27]. У результаті екологічна складова перетворюється з додаткового елемента контракту на один із ключових критеріїв доступу товарів і послуг до інтегрованих ринків ЄС.

Окремого значення набуває трансформація класичних механізмів міжнародної торгівлі. Традиційні міжнародні правила тлумачення комерційних термінів (International Commercial Terms, Incoterms) [23] і система недержавного регулювання міжнародних торговельних відносин (Lex Mercatoria) поступово доповнюються цифровими алгоритмами автоматизованого виконання договірних умов, смарт-контрактами та цифровими протоколами [24]. У міжнародній практиці це особливо помітно у сфері логістики, фінансових розрахунків і технологічного співробітництва, де використовуються блокчейн-платформи для автоматичного підтвердження виконання етапів поставки або проведення платежів після виконання визначених контрактних умов. Такі механізми зменшують ризики невиконання зобов'язань, спрощують арбітражне підтвердження виконання договорів та підвищують рівень довіри між учасниками міжнародних інтеграційних процесів.

Для українських підприємств гармонізація договірної регуляції з правом ЄС створює не лише додаткові регуляторні вимоги, а й нові можливості інтеграції до європейських виробничих, інноваційних і технологічних кластерів. Спрощення доступу до транскордонних фінансових ресурсів, міжнародних програм підтримки бізнесу та спільних інноваційних проєктів поступово формує нову модель міжнародної економічної взаємодії, у якій міжнародний договір виступає не локальним юридичним інструментом, а багаторівневим механізмом координації економічної, цифрової та безпекової інтеграції.

Сучасні міжнародні комерційні договори функціонують в умовах високої динамічності глобального ринку, цифровізації транскордонної торгівлі та посилення регуляторних вимог міжнародного економічного середовища. У практиці міжнародної інтеграції договірні механізми дедалі більше орієнтуються не лише на юридичне оформлення зовнішньоекономічних операцій, а й на забезпечення безперервності постачань, фінансової стабільності, технологічної сумісності та мінімізації ризиків невиконання контрактних зобов'язань. Особливого значення набувають спеціалізовані форми міжнародних договорів – лізингові, факторингові, франчайзингові угоди, договори інтегрованого виробництва та міжнародної переробки, що формують основу сучасної виробничої кооперації, логістичних ланцюгів і цифрових моделей міжнародного бізнесу [20; 23; 25] (табл. 2).

Таблиця 2

Функціональні особливості сучасних міжнародних комерційних договорів та ризиків їх невиконання

Тип міжнародного договору	Специфіка міжнародної взаємодії	Ключові ризики невиконання	Механізми мінімізації ризиків
Договір міжнародного лізингу	Транскордонне фінансування обладнання та технологій	Валютні коливання, зміна митного режиму, затримка платежів	Валютне хеджування, страхування фінансових ризиків
Міжнародний факторинг	Передача права вимоги за експортними операціями	Неплатоспроможність контрагентів, ризик прострочення платежів	Банківські гарантії, перевірка кредитоспроможності
Франчайзинговий договір	Використання міжнародних бізнес-моделей і брендів	Порушення стандартів діяльності, репутаційні ризики	Уніфікація процедур контролю та цифровий моніторинг
Договори інтегрованого виробництва	Кооперація підприємств у міжнародних виробничих ланцюгах	Розрив логістичних маршрутів, політичні обмеження	Диверсифікація постачальників і контрактна гнучкість
Договори міжнародної переробки	Переміщення сировини та готової продукції між державами	Митні зміни, затримка постачань, зміна регуляторних вимог	Смарт-контракти, цифрове відстеження поставок
Договори цифрових послуг	Надання ІТ-послуг та електронних сервісів	Кіберризики, витік даних, порушення цифрової безпеки	Використання стандартів кібербезпеки та GDPR

Джерело: сформовано автором на основі [6, р. 435; 11, р. 137; 14, р. 956; 15, р. 109; 17, с. 41; 18, с. 327]

Ризики невиконання міжнародних контрактів дедалі рідше мають виключно фінансовий або юридичний характер. У більшості випадків вони формуються під впливом поєднання економічних, політичних, технологічних і безпекових факторів, які безпосередньо впливають на стабільність міжнародних виробничих і логістичних

ланцюгів. Після початку повномасштабної російської військової агресії проти України особливо загострилися ризики розриву транспортних маршрутів, затримок митного оформлення та зміни умов міжнародного страхування вантажів, що суттєво вплинуло на виконання контрактів у сфері аграрного експорту, металургії та машинобудування [6, р. 435]. У відповідь на це міжнародний бізнес активізував використання механізмів диверсифікації постачань, багаторівневого контрактного резервування та альтернативних логістичних маршрутів через країни ЄС.

Водночас цифровізація міжнародної комерційної діяльності змінює підходи до управління договірними ризиками. У сфері міжнародного факторингу та цифрових фінансових операцій дедалі активніше використовуються автоматизовані системи оцінки кредитоспроможності контрагентів, цифровий моніторинг виконання фінансових зобов'язань та алгоритмізовані механізми контролю транскордонних платежів [11, р. 137]. Наприклад, у міжнародній ІТ-сфері поширюється практика включення до контрактів автоматизованих умов підтвердження виконання етапів робіт, що дозволяє зменшити ризики прострочення платежів і спростити процедури арбітражного врегулювання спорів.

Суттєвого значення набуває також використання механізмів хеджування ризиків у міжнародних договорах. У сучасних умовах валютна нестабільність, інфляційні коливання та зміна торговельної кон'юнктури змушують сторони міжнародних контрактів застосовувати комбіновані механізми страхування фінансових ризиків, фіксації валютних коридорів та перегляду умов ціноутворення залежно від ринкових змін [17, с. 41]. Практика функціонування міжнародних виробничих кластерів у ЄС свідчить, що найбільш стійкими виявляються договори, які передбачають багаторівневу систему адаптації контрактних умов до змін регуляторного та економічного середовища.

Окремої уваги потребують ризики, пов'язані із цифровою безпекою міжнародних договорів. Розширення використання електронного документообігу, хмарних платформ та смарт-контрактів супроводжується зростанням кіберзагроз, ризиків несанкціонованого доступу до комерційної інформації та порушення правил обробки персональних даних [18, с. 327]. У зв'язку з цим міжнародні договори у сфері цифрових послуг дедалі частіше містять окремі положення щодо кіберзахисту, резервного зберігання даних, цифрової ідентифікації сторін та відповідальності за порушення вимог інформаційної безпеки. Це свідчить про поступове перетворення механізмів управління ризиками на одну з ключових складових сучасного договірного регулювання міжнародних інтеграційних процесів.

Торговельна лібералізація та активізація євроінтеграційних процесів стали визначальними чинниками трансформації міжнародного співробітництва українських підприємств у сучасних умовах. Після запровадження ЄС автономних торговельних заходів підтримки України суттєво розширилися можливості доступу українських товарів і послуг до європейського ринку, активізувалася інтеграція підприємств до транскордонних виробничих ланцюгів та посилилася адаптація бізнес-моделей до регуляторних вимог європейського економічного простору [21, 26; 27]. У сучасних умовах міжнародне співробітництво дедалі більше орієнтується не лише на класичні форми експорту та імпорту, а й на інтегровану кооперацію у сфері цифрових послуг,

спільних інноваційних проєктів, логістичних платформ і міжнародних виробничих кластерів. Одночасно поряд із традиційними моделями міжнародної економічної інтеграції формуються цифрово-мережева, платформна та кластерно-технологічна форми міжнародної взаємодії, що базуються на високому рівні цифрової сумісності, автоматизації контрактних процесів та синхронізації регуляторного середовища (табл. 3).

Таблиця 3

Трансформаційні ефекти торговельної лібералізації та євроінтеграції для міжнародного співробітництва українських підприємств

Інтеграційний процес	Особливості впливу на підприємства	Практичний прояв у міжнародній діяльності	Стратегічний результат
Лібералізація торговельного режиму	Тимчасове скасування митних тарифів та обмежень	Зростання обсягів експорту української продукції до ЄС	Розширення присутності на європейських ринках
Поглиблення регуляторної адаптації	Гармонізація технічних і правових стандартів	Спрощення доступу до європейських виробничих ланцюгів	Підвищення конкурентоспроможності підприємств
Розвиток цифрової інтеграції	Розширення транскордонних цифрових сервісів	Активізація ІТ-аутсорсингу та електронної комерції	Формування нових моделей міжнародної кооперації
Логістична переорієнтація	Перебудова транспортних і митних маршрутів	Використання європейських логістичних хабів	Зниження залежності від нестабільних маршрутів
Інноваційно-кластерна інтеграція	Участь у міжнародних технологічних і виробничих мережах	Спільні інвестиційні та науково-технологічні проєкти	Інтеграція до кластерів ЄС 2027 року
Соціально-економічна мобільність	Активізація трудової та підприємницької міграції	Створення нових форм бізнес-кооперації в ЄС	Розширення міжнародної економічної присутності України

Джерело: сформовано автором на основі [3; 12, р. 189; 13, р. 3; 16, с. 180–181; 17, с. 42–43]

Сучасна практика функціонування українських підприємств у межах європейського економічного простору демонструє, що торговельна лібералізація створила значно ширший ефект, ніж тимчасове спрощення доступу товарів до ринків ЄС. Фактично відбулося формування нової моделі міжнародної економічної взаємодії, у якій український бізнес дедалі активніше інтегрується до транскордонних виробничих, логістичних та цифрових систем. Після призупинення дії митних тарифів, антидемпінгових мит і окремих захисних заходів щодо українського імпорту [21] підприємства отримали можливість швидше адаптувати експортні стратегії до вимог

європейського ринку, що особливо помітно у сферах агропромислового комплексу, харчової промисловості, машинобудування та ІКТ.

Водночас ключовим наслідком євроінтеграційних процесів стало не лише збільшення обсягів міжнародної торгівлі, а й трансформація договірних моделей міжнародного співробітництва. У сучасних умовах міжнародні контракти дедалі частіше включають положення щодо цифрової безпеки, екологічної відповідності продукції, автоматизованого підтвердження виконання зобов'язань та адаптації контрактних умов до змін регуляторного середовища ЄС [13, р. 3]. Синхронізація українського законодавства з нормативними вимогами ЄС поступово формує єдиний регуляторний простір міжнародної економічної взаємодії, у межах якого підприємства змушені враховувати не лише економічні параметри контрактів, а й вимоги щодо захисту даних, екологічної відповідності та цифрової ідентифікації учасників транскордонних операцій.

Особливо помітною є зміна форм міжнародного співробітництва у сфері цифрової економіки. Українські ІТ-компанії, консалтингові структури та цифрові платформи активно інтегруються до європейського ринку транскордонних послуг, де класичні механізми міжнародної торгівлі поступово доповнюються цифровими протоколами, смарт-контрактами та автоматизованими системами підтвердження виконання договірних умов [3]. Це сприяє скороченню транзакційних витрат, прискоренню міжнародних фінансових розрахунків і підвищенню рівня договірної безпеки у транскордонній діяльності. Одночасно цифрові механізми перевірки контрагентів і програмованого контролю виконання угод дозволяють мінімізувати ризики невиконання міжнародних контрактів в умовах нестабільної ринкової кон'юнктури.

Паралельно відбувається переорієнтація міжнародних логістичних і виробничих маршрутів. У відповідь на безпекові ризики та зміну геоекономічної структури міжнародної торгівлі українські підприємства дедалі активніше використовують європейські логістичні хаби, транскордонні індустріальні платформи та механізми регіональної виробничої кооперації. Важливим фактором посилення міжнародного економічного співробітництва стало також прийняття країнами ЄС значної кількості українських біженців, що сприяло формуванню нових підприємницьких, трудових і сервісних мереж між українським та європейським бізнес-середовищем. У результаті трудова мобільність дедалі активніше трансформується у довгострокові механізми економічної та інноваційної інтеграції.

Зазначені процеси формують передумови для інтеграції України до відкритих кластерів ЄС у 2027 році, де основний акцент буде зосереджений на цифровій сумісності, технологічній кооперації, інноваційному виробництві та спільному регуляторному просторі. Для української економіки це має не лише зовнішньоторговельне, а й стратегічне значення, оскільки створює основу для довгострокового включення національного бізнесу до системи європейського економічного та технологічного співробітництва. У результаті торговельна лібералізація та євроінтеграція трансформуються з механізмів тимчасової економічної підтримки у комплексний інструмент структурної модернізації міжнародної діяльності українських підприємств.

Сучасна трансформація договірного регулювання міжнародних інтеграційних процесів дедалі більше визначається не лише змінами правового середовища, а й

технологічною перебудовою механізмів укладення та виконання міжнародних угод. Діджиталізація, кібербезпека, екологізація та поширення цифрових контрактних механізмів формують нову модель міжнародної договірної взаємодії, у межах якої ключового значення набувають автоматизація контрактних процедур, захист комерційних даних, цифрова ідентифікація сторін, екологічна відповідність продукції та сумісність із регуляторними вимогами Європейського Союзу. Для українських підприємств ці процеси безпосередньо пов'язані із необхідністю адаптації договірних практик до європейського цифрового та правового простору, що поступово стає базовою умовою участі у транскордонних виробничих, сервісних і технологічних мережах (рис. 1).

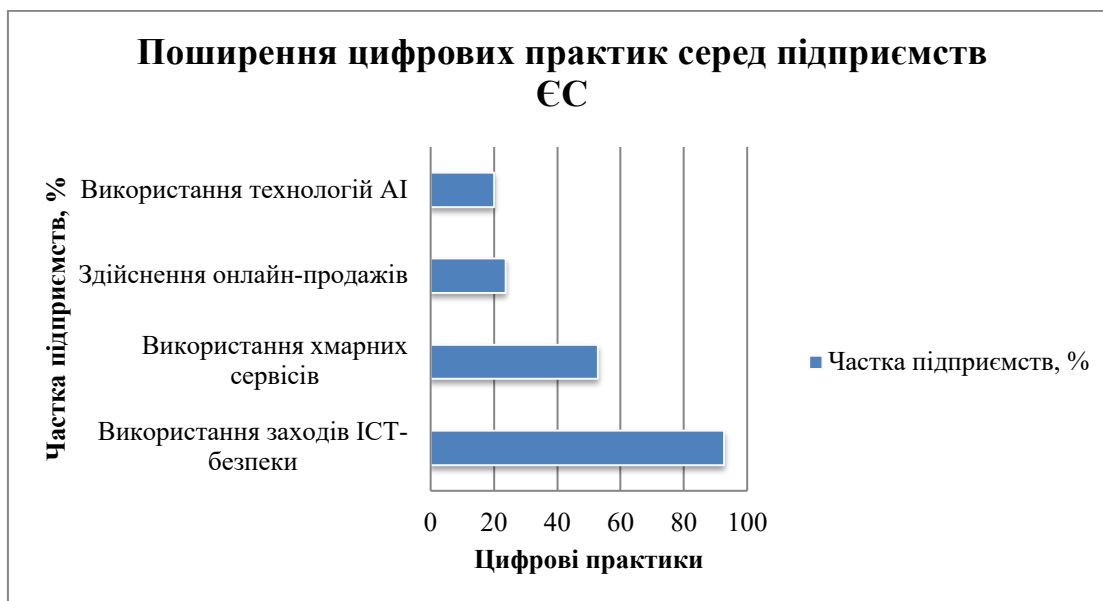

Рис. 1. Поширення цифрових практик серед підприємств ЄС у сфері міжнародної економічної взаємодії, %

Джерело: сформовано автором на основі [29–32].

Наведені показники свідчать про те, що цифровізація міжнародної економічної взаємодії поступово змінює саму структуру договірної регуляції. Якщо майже всі підприємства ЄС використовують заходи інформаційно-комунікаційної безпеки [29], то положення щодо захисту даних, контролю доступу до цифрової інформації, кіберстійкості та відповідальності за порушення інформаційної безпеки фактично перетворюються на обов'язковий елемент сучасних міжнародних контрактів. Особливо це стосується договорів у сфері ІКТ, цифрового аутсорсингу, електронної комерції та міжнародних фінансових послуг, де ризики витоку даних або кіберінцидентів можуть створювати значно більші втрати, ніж традиційні комерційні ризики.

Суттєвий вплив на трансформацію договірних відносин здійснює також активне використання хмарних сервісів [30]. У практиці міжнародного бізнесу це призводить до включення до контрактів положень щодо юрисдикції цифрової інфраструктури, місця зберігання інформації, резервного копіювання даних та порядку реагування на технічні збої. Фактично міжнародний договір дедалі більше поєднує класичні комерційні умови з цифровими вимогами до функціонування інформаційних систем і безперервності електронної взаємодії між сторонами.

Поширення онлайн-продажів [31] та технологій штучного інтелекту (Artificial Intelligence, AI) [32] додатково прискорює перехід від традиційних механізмів договірної регуляції до автоматизованих цифрових моделей контрактної взаємодії. У сучасних умовах міжнародні угоди дедалі частіше передбачають автоматичне підтвердження виконання окремих етапів поставки, використання електронних доказів виконання зобов'язань, програмовані фінансові розрахунки та алгоритмізоване управління транзакціями. У результаті класичні міжнародні правила тлумачення комерційних термінів (International Commercial Terms, Incoterms) [23] і система недержавного регулювання міжнародних торговельних відносин (Lex Mercatoria) поступово адаптуються та трансформуються в умовах цифрової інтеграції, оскільки вони не були орієнтовані на функціонування самовиконуваних алгоритмічних угод і цифрових протоколів.

У цьому контексті особливого значення набувають смарт-контракти [24], які забезпечують автоматизоване виконання окремих договірних умов після настання визначених цифрових подій – підтвердження доставки, проходження митного контролю, отримання електронного сертифіката або завершення етапу цифрової послуги. Практичне використання таких механізмів у міжнародній логістиці, фінансових розрахунках та технологічному співробітництві дозволяє мінімізувати затримки платежів, знизити рівень транзакційних витрат і спростити процедури підтвердження виконання контрактних зобов'язань у міжнародному арбітражі.

Паралельно трансформується екологічна складова договірної регуляції. Реалізація положень European Green Deal [22] посилює вимоги до екологічної сертифікації, вуглецевої звітності та дотримання принципів сталого виробництва у міжнародних договорах. Для українських експортерів аграрної, металургійної та промислової продукції це означає необхідність включення до контрактів спеціальних екологічних положень, оскільки відповідність екологічним стандартам ЄС поступово перетворюється на одну з ключових умов доступу товарів і послуг до інтегрованих європейських ринків.

Водночас адаптація українського законодавства до норм ЄС та синхронізація регуляторного середовища створюють передумови для формування нової моделі міжнародної договірної взаємодії, у якій цифрова автоматизація, кіберстійкість і екологічна відповідальність поєднуються із механізмами міжнародної економічної інтеграції. Для України це має стратегічне значення, оскільки дозволяє не лише зменшити ризики невиконання міжнародних комерційних договорів, а й забезпечити підготовку підприємств до участі у відкритих інтеграційних кластерах ЄС у 2027 році, де основними критеріями конкурентоспроможності стануть цифрова сумісність, інноваційність і безпечність міжнародної економічної взаємодії.

Практичні рекомендації щодо удосконалення регуляторного механізму міжнародних договірних відносин у процесі євроінтеграції України мають спрямовуватися на поєднання правової визначеності, цифрової безпеки, гнучкості контрактних умов і здатності сторін оперативно реагувати на зміну регуляторного середовища Європейського Союзу. Передусім доцільно посилити синхронізацію українського договірної законодавства з правом ЄС не лише на рівні формального наближення норм, а й через запровадження практичних інструментів для бізнесу:

типових договірних застережень щодо захисту даних, кібербезпеки, екологічної відповідності, цифрового документообігу, електронної ідентифікації сторін та автоматизованого підтвердження виконання зобов'язань. Такий підхід дозволить зменшити невизначеність у транскордонних операціях і підвищити безпеку міжнародних угод.

Особливої уваги потребує формування механізму попередження договірних конфліктів, оскільки в умовах євроінтеграції українські підприємства дедалі частіше діють на перетині національного права, права ЄС, умов міжнародного контракту та арбітражних процедур. У зв'язку з цим до міжнародних договорів доцільно включати чіткі положення про застосовне право, юрисдикцію, порядок досудового врегулювання спору, арбітражне застереження, мову контракту, електронні докази та порядок підтвердження виконання цифрових зобов'язань. Практика країн ЄС свідчить, що ефективне врегулювання потенційної конфліктної ситуації ґрунтується не лише на зверненні до арбітражу після порушення договору, а передусім на попередньому конструюванні контракту так, щоб мінімізувати можливість різного тлумачення його умов.

Важливим напрямом удосконалення регуляторного механізму є адаптація міжнародних договорів до нових технологічних умов. Класичні інструменти міжнародної торгівлі вже не забезпечують повного охоплення ризиків цифрової економіки, тому договори мають містити положення щодо смарт-контрактів, цифрових протоколів, автоматизованих платежів, блокчейн-підтвердження операцій і відповідальності за помилки алгоритмічного виконання. Для українського бізнесу це особливо важливо у сферах ІКТ, логістики, фінансових послуг, електронної комерції та міжнародного аутсорсингу, де швидкість і доказовість виконання зобов'язань безпосередньо впливають на комерційну репутацію та доступ до європейських ринків.

Окремий блок рекомендацій має стосуватися державної політики інтеграції України до ЄС. Доцільно розвивати інституційні механізми підтримки підприємств у процесі укладення міжнародних договорів, зокрема через консультаційні платформи з питань європейського договірного права, цифрової безпеки, екологічних стандартів і арбітражного врегулювання спорів. Водночас важливо забезпечити практичну доступність таких інструментів для малих і середніх підприємств, які часто мають обмежені ресурси для юридичного супроводу міжнародної діяльності, але саме вони можуть стати активними учасниками відкритих інтеграційних кластерів ЄС у 2027 році.

Удосконалення договірного регулювання також має враховувати можливості масштабування українського бізнесу в умовах торговельної лібералізації, відкриття нових ринків для товарів і послуг, розширення доступу до фінансових ресурсів та участі у спільних інноваційних проектах. Практично це означає потребу в договорах нового типу, які поєднують комерційні, цифрові, екологічні та безпекові умови. Саме така модель дозволяє перетворити міжнародний договір із формального юридичного документа на інструмент стратегічної інтеграції українських підприємств до європейського економічного простору, зменшити ризики невиконання зобов'язань і підвищити передбачуваність транскордонної співпраці.

Обговорення

Інтерпретація результатів. Проведене дослідження засвідчило, що сучасне регулювання договірних відносин у системі міжнародних інтеграційних процесів характеризується переходом від переважно класичних механізмів правового забезпечення міжнародної торгівлі до комплексної інтеграції нормативно-правових, цифрових, безпекових та інноваційних інструментів. Встановлено, що ключовими чинниками трансформації договірної регуляції виступають європейська правова гармонізація, розвиток цифрової економіки, поширення електронного документообігу, посилення вимог кібербезпеки та адаптація контрактних механізмів до нових умов міжнародної економічної взаємодії. Визначено, що сучасні міжнародні договори дедалі більше виконують не лише функцію юридичного оформлення економічних операцій, але й виступають інструментом управління ризиками, цифрової координації та забезпечення інтеграційної стабільності між суб'єктами міжнародного співробітництва.

Результати дослідження також підтвердили, що процеси євроінтеграції суттєво впливають на зміну структури міжнародних договірних відносин українських підприємств. Гармонізація законодавства з *acquis* ЄС, поширення цифрових платформ, активізація міжнародної кооперації та модернізація митно-логістичних механізмів формують нові умови функціонування міжнародного бізнесу. Водночас зростає значення контрактної гнучкості, електронної верифікації транзакцій, цифрового контролю виконання зобов'язань та інтеграції смарт-контрактів у міжнародні комерційні процеси.

Порівняння з іншими дослідженнями. Отримані результати узгоджуються з положеннями досліджень, присвячених гармонізації європейського договірної права та адаптації національних правових систем до стандартів ЄС, у яких наголошується на важливості уніфікації принципів добросовісності, свободи договору та автономії волі сторін у міжнародних контрактах [1, с. 31; 3; 12, р. 186]. Водночас результати дослідження розширюють наукові підходи щодо застосування принципів «soft law» та міжнародних модельних актів у регулюванні транскордонних господарських відносин [2, с. 181; 6, р. 433].

Порівняно з науковими підходами, присвяченими автономії сторін та вибору права у міжнародних комерційних договорах, встановлено, що сучасні інтеграційні процеси посилюють роль цифрових механізмів координації контрактних відносин та алгоритмізованих моделей договірної взаємодії, що лише частково висвітлюється у попередніх дослідженнях [4, р. 12; 5; 8, р. 133; 9, р. 752]. На відміну від існуючих досліджень, у роботі акцентовано увагу не лише на юридичних аспектах автономії волі сторін, але й на її функціонуванні в умовах цифровізації міжнародної економіки та розвитку смарт-контрактів.

Результати дослідження також корелюють із працями, у яких розглядається вплив євроінтеграційних процесів на модернізацію національного законодавства та трансформацію міжнародної економічної взаємодії України з ЄС [12, р. 188; 13, р. 2; 16, с. 179–180]. Водночас у роботі додатково обґрунтовано взаємозв'язок між цифровою трансформацією міжнародних контрактів, кібербезпековими ризиками та необхідністю формування адаптивних механізмів договірної регуляції в умовах нестабільності міжнародного середовища.

Порівняння з дослідженнями у сфері міжнародних комерційних договорів, міжнародного факторингу, лізингу та транскордонного фінансування підтверджує зростання ролі ризик-орієнтованого підходу до міжнародних контрактів [11, р. 141; 14, р. 958; 15, р. 108]. Разом із тим у проведеному дослідженні більш комплексно розкрито вплив цифрових технологій, смарт-контрактів та електронного документообігу на мінімізацію ризиків невиконання міжнародних договорів і забезпечення стабільності міжнародної кооперації.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному обґрунтуванні трансформації регулювання договірних відносин у системі міжнародних інтеграційних процесів в умовах цифровізації, європейської правової гармонізації та посилення глобальної економічної нестабільності. У роботі систематизовано ключові напрями сучасного договірного регулювання міжнародної економічної взаємодії, зокрема нормативно-правову гармонізацію, цифровізацію контрактних механізмів, безпекове регулювання та інноваційне договірне забезпечення транскордонної співпраці.

Уперше комплексно поєднано правові, цифрові та економічні аспекти міжнародного договірного регулювання в єдиній аналітичній системі, що дозволило виявити взаємозалежність між процесами європейської інтеграції, розвитком електронних контрактних механізмів та зміною функціональної ролі міжнародних договорів у сучасному економічному середовищі. Дістало подальшого розвитку трактування міжнародного договору як багатофункціонального інструменту координації інтеграційних процесів, управління транскордонними ризиками та забезпечення цифрової взаємодії суб'єктів міжнародного співробітництва.

Також удосконалено підходи до класифікації ризиків невиконання міжнародних комерційних договорів через виокремлення кіберризиків, цифрових загроз, регуляторної нестабільності та логістичних трансформацій як окремих чинників сучасного міжнародного контрактного середовища. Запропоновано підхід до інтеграції смарт-контрактів, цифрового моніторингу та алгоритмізованих механізмів контролю у систему міжнародного договірного регулювання, що розширює наукові підходи до адаптації контрактних моделей в умовах цифрової економіки.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання отриманих результатів для вдосконалення механізмів регулювання міжнародних договірних відносин у процесі європейської інтеграції України та розвитку міжнародного економічного співробітництва. Запропоновані підходи можуть бути використані суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності під час формування міжнародних контрактів, оцінювання ризиків транскордонної взаємодії та адаптації договірних механізмів до вимог права ЄС.

Практичну цінність мають розроблені підходи до мінімізації ризиків невиконання міжнародних комерційних договорів через використання цифрового моніторингу, електронного документообігу, смарт-контрактів, механізмів кібербезпеки та алгоритмізованого контролю виконання контрактних зобов'язань. Їх застосування сприятиме підвищенню стабільності міжнародних економічних зв'язків, зниженню транзакційних витрат та пришвидшенню процедур міжнародної комерційної взаємодії.

Результати дослідження також можуть бути використані органами державного управління та профільними інституціями у процесі адаптації українського

законодавства до права ЄС, удосконалення нормативного забезпечення міжнародної економічної діяльності та формування стратегій інтеграції українських підприємств до європейських виробничих і торговельних мереж. Практичне значення мають і запропоновані підходи до розвитку цифрових моделей міжнародної контрактної взаємодії, що можуть бути застосовані у сфері міжнародної торгівлі, IT-послуг, логістики, міжнародного фінансування та транскордонного інноваційного співробітництва.

Висновки

У результаті дослідження встановлено, що сучасні міжнародні інтеграційні процеси супроводжуються трансформацією договірної регулювання під впливом цифровізації, торговельної лібералізації, екологізації та адаптації законодавства до права Європейського Союзу. Доведено, що міжнародний договір поступово перетворюється на комплексний інструмент координації економічної, цифрової та безпекової взаємодії, у межах якого зростає роль смарт-контрактів, цифрових протоколів, кіберзахисту та автоматизованого контролю виконання зобов'язань. Встановлено, що торговельна лібералізація після 2022 року прискорила інтеграцію українських підприємств до європейського економічного простору, водночас посиливши потребу у гармонізації договірних механізмів із регуляторними вимогами ЄС.

Основними проблемами визначено фрагментарність адаптації національного законодавства до цифрових форм міжнародної взаємодії, складність узгодження норм права ЄС, національного законодавства та арбітражних механізмів, зростання кіберризиків, а також необхідність інтеграції екологічних вимог European Green Deal до міжнародних контрактів. Обґрунтовано доцільність удосконалення регуляторного механізму міжнародних договірних відносин через посилення синхронізації законодавства з правом ЄС, розвиток цифрових механізмів врегулювання спорів, інтеграцію положень щодо кібербезпеки та екологічної відповідальності до міжнародних договорів, а також впровадження автоматизованих систем контролю виконання контрактних умов.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з аналізом правового регулювання смарт-контрактів, цифрового арбітражу та online dispute resolution у міжнародних економічних відносинах, оцінкою впливу штучного інтелекту на міжнародне договірне право та дослідженням механізмів функціонування відкритих інтеграційних кластерів ЄС у 2027 році.

Список використаних джерел

1. Гринько С. Д., Ксьондзик Ю. Ю. Принцип добросовісності у модельних актах європейського договірної права. *Журнал східноєвропейського права*. 2026. № 144. С. 28–38. DOI: <https://doi.org/10.71404/2409-6415.144.3>.
2. Воронов К. М. Застосування принципів європейського договірної права та інших джерел «soft law» у міжнародному комерційному арбітражі. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*. 2025. Вип. 39. С. 177–185. DOI: <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2025-39-17>.
3. Парасюк В. М., Здреник І. В. Гармонізація цивільного та господарського права після скасування Господарського кодексу України: виклики та перспективи. *Науковий*

вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Т. 1, № 88. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.88.1.52>.

4. Obiri-Korang P., Ndlovu V. J. Potential Influence of Article 6(1)(b) of the Hague Principles on Choice of Law in International Commercial Contracts on Indian Private International Law. *Lex Portus*. 2024. Vol. 10, № 3. P. 7–18. DOI: <https://doi.org/10.62821/lp10301>.

5. Bouwers G. J. Tacit Choice of Law in International Commercial Contracts: An Analysis of Future Instruments of Developmental Organisations. *Potchefstroom Electronic Law Journal*. 2023. Vol. 26. DOI: <https://doi.org/10.17159/1727-3781/2023/v26i0a14301>.

6. Wehling P., Mahasneh N. The Unidroit Principles of International Commercial Contracts: potential for greater use in the Middle East and North Africa. *Uniform Law Review*. 2024. Vol. 29, № 3. P. 429–448. DOI: <https://doi.org/10.1093/ulr/unae042>.

7. Florio de León E. The new Uruguayan private international law: an open door to party autonomy in international contracts. *Uniform Law Review*. 2021. Vol. 26, № 1. P. 180–190. DOI: <https://doi.org/10.1093/ulr/unab007>.

8. Symeonides S. C. The Story of Party Autonomy. In: *Choice of Law in International Commercial Contracts: Global Perspectives on the Hague Principles*. Oxford : Oxford University Press, 2021. P. 129–140. DOI: <https://doi.org/10.1093/law/9780198840107.003.0002>.

9. Symeonides S. C. Party Autonomy Then and Now. *German Law Journal*. 2025. Vol. 26, № 5. P. 745–774. DOI: <https://doi.org/10.1017/glj.2025.10136>.

10. Kania M. A., Andhov M. Restricting Freedom of Contract – the EU Foreign Subsidies Regulation and its Consequences for Public Procurement. *Journal of Public Procurement*. 2024. Vol. 24, № 1. P. 21–41. DOI: <https://doi.org/10.1108/JOPP-07-2023-0053>.

11. Garimella S. R., Rajsingh S. Bilateral investment treaties and investors' social accountability: the law and praxis in South Asia. *Journal of International Trade Law and Policy*. 2024. Vol. 23, № 2–3. P. 129–153. DOI: <https://doi.org/10.1108/JITLP-04-2024-0025>.

12. Parkhomenko N. та співавтори. Implementation of the Association Agreement with the EU by adapting Ukrainian legislation to EU law. *Social and Legal Studios*. 2024. Vol. 7, № 1. P. 184–193. DOI: <https://doi.org/10.32518/sals1.2024.184>.

13. Tatsiy V. Re-codification of the civil law of Ukraine: On the way to European integration. *Global Journal of Comparative Law*. 2021. Vol. 10, № 1–2. P. 1–4. DOI: <https://doi.org/10.1163/2211906X-10010001>.

14. Mouttotos N. Towards a Coherent Regulation of Dispute Resolution Agreements? *German Law Journal*. 2025. Vol. 26, № 5. P. 949–978. DOI: <https://doi.org/10.1017/glj.2025.10147>.

15. Kullolli B. Contract law of Albania in the context of public-private partnerships. *Social and Legal Studios*. 2023. Vol. 6, № 4. P. 105–113. DOI: <https://doi.org/10.32518/sals4.2023.105>.

16. Волощук К. Б., Попович К.-Д. М. Ключові стратегічні напрями досліджень та інновацій і регулювання договірних відносин у процесі поглиблення торговельно-економічної інтеграції України та Євросоюзу. *Інноваційна економіка*. 2025. № 2. С. 175–183. DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2025.2.19>.

17. Попович К.-Д. Регулювання договірних відносин інтеграційних процесів між підприємствами України та Європейського Союзу. *Сучасні виклики та перспективи*

розвитку економіки, підприємництва та торгівлі : збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції науковців та здобувачів вищої освіти (м. Кам'янець-Подільський, 30 квітня 2025 року). Кам'янець-Подільський : Заклад вищої освіти «Подільський державний університет», 2025. С. 37–44.

18. Попович К.-Д. М. Договірні відносини, їх сутність та види. *Актуальні проблеми функціонування господарської системи України : збірник матеріалів XXXI Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих учених* (28–29 травня 2024 р., м. Львів). Львів : Львівський національний університет ім. Івана Франка, 2024. С. 327–328.

19. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом № 984_011 від 27.06.2014. *Верховна Рада України: вебсайт*. 2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 28.02.2026).

20. Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 (General Data Protection Regulation). *EUR-Lex: вебсайт*. 2016. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj> (дата звернення: 28.02.2026).

21. Regulation (EU) 2022/870 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2022 on temporary trade-liberalisation measures supplementing trade concessions applicable to Ukrainian products under the Association Agreement between the European Union and the European Atomic Energy Community and their Member States, of the one part, and Ukraine, of the other part. *EUR-Lex: вебсайт*. 2022. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/870/oj> (дата звернення: 28.05.2026).

22. The European Green Deal COM(2019) 640 final від 11.12.2019. *European Commission: вебсайт*. 2019. URL: https://commission.europa.eu/publications/communication-european-green-deal_en (дата звернення: 28.05.2026).

23. Incoterms® 2020 Rules. International Chamber of Commerce: вебсайт. 2020. URL: <https://iccwbo.org/business-solutions/incoterms-rules/incoterms-2020/> (дата звернення: 28.02.2026).

24. What is a smart contract? *European Union Blockchain Observatory and Forum: website*. 2024. URL: https://blockchain-observatory.ec.europa.eu/what-smart-contract_en (дата звернення: 22.05.2026).

25. Convention on International Factoring від 28.05.1988. International Institute for the Unification of Private Law (UNIDROIT): website. 1988. URL: <https://www.unidroit.org/instruments/factoring/> (accessed: 28.02.2026).

26. Convention on International Financial Leasing від 28.05.1988. International Institute for the Unification of Private Law (UNIDROIT): website. 1988. URL: <https://www.unidroit.org/instruments/leasing/> (accessed: 28.02.2026).

27. Ukraine Facility Regulation (EU) 2024/792 від 29.02.2024. EUR-Lex: website. 2024. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj> (accessed: 28.02.2026).

28. Deep and Comprehensive Free Trade Area between the EU and Ukraine. European Commission: website. 2024. URL: https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/ukraine/eu-ukraine-agreement_en (accessed: 28.02.2026).

29. ICT security in enterprises. *Eurostat: вебсайт*. 2024. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=ICT_security_in_enterprises (дата звернення: 28.02.2026).
30. Cloud computing – statistics on the use by enterprises. *Eurostat: вебсайт*. 2026. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Cloud_computing_statistics_on_the_use_by_enterprises (дата звернення: 28.02.2026).
31. EU enterprises' online sales reach new heights in 2023. *Eurostat: вебсайт*. 2025. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20250227-2> (дата звернення: 28.02.2026).
32. 20% of EU enterprises use AI technologies. *Eurostat: вебсайт*. 2025. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20251211-2> (дата звернення: 28.02.2026).

References

1. Hryenko, S. D., & Ksondzyk, Yu. Yu. (2026). Pryntsyp dobrosovisnosti u modelnykh aktakh yevropeiskoho dohovirnoho prava [The principle of good faith in model acts of European contract law]. *Zhurnal skhidnoievropeiskoho prava – Journal of Eastern European Law*, (144), 28–38. DOI: <https://doi.org/10.71404/2409-6415.144.3>.
2. Voronov, K. M. (2025). Zastosuvannia pryntsypiv yevropeiskoho dohovirnoho prava ta inshykh dzherel «soft law» u mizhnarodnomu komertsiiinomu arbitrazhi [Application of the principles of European contract law and other sources of “soft law” in international commercial arbitration]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Seriiia «Pravo» – Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series “Law”*, 39, 177–185. DOI: <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2025-39-17>.
3. Parasiuk, V. M., & Zdrenyk, I. V. (2025). Harmonizatsiia tsyvilnoho ta hospodarskoho prava pislia skasuvannia Hospodarskoho kodeksu Ukrainy: vyklyky ta perspektyvy [Harmonisation of civil and commercial law after the abolition of the Commercial Code of Ukraine: challenges and prospects]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia: Pravo – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Law*, 1(88). DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.88.1.52>.
4. Obiri-Korang, P., & Ndlovu, V. J. (2024). Potential Influence of Article 6(1)(b) of the Hague Principles on Choice of Law in International Commercial Contracts on Indian Private International Law. *Lex Portus*, 10(3), 7–18. DOI: <https://doi.org/10.62821/lp10301>.
5. Bouwers, G. J. (2023). Tacit Choice of Law in International Commercial Contracts: An Analysis of Future Instruments of Developmental Organisations. *Potchefstroom Electronic Law Journal*, 26. DOI: <https://doi.org/10.17159/1727-3781/2023/v26i0a14301>.
6. Wehling, P., & Mahasneh, N. (2024). The Unidroit Principles of International Commercial Contracts: potential for greater use in the Middle East and North Africa. *Uniform Law Review*, 29(3), 429–448. DOI: <https://doi.org/10.1093/ulr/unae042>.
7. Florio de León, E. (2021). The new Uruguayan private international law: an open door to party autonomy in international contracts. *Uniform Law Review*, 26(1), 180–190. DOI: <https://doi.org/10.1093/ulr/unab007>.

8. Symeonides, S. C. (2021). The Story of Party Autonomy. In *Choice of Law in International Commercial Contracts: Global Perspectives on the Hague Principles*. Oxford: Oxford University Press, 129–140. DOI: <https://doi.org/10.1093/law/9780198840107.003.0002>.
9. Symeonides, S. C. (2025). Party Autonomy Then and Now. *German Law Journal*, 26(5), 745–774. DOI: <https://doi.org/10.1017/glj.2025.10136>.
10. Kania, M. A., & Andhov, M. (2024). Restricting Freedom of Contract – the EU Foreign Subsidies Regulation and its Consequences for Public Procurement. *Journal of Public Procurement*, 24(1), 21–41. DOI: <https://doi.org/10.1108/JOPP-07-2023-0053>.
11. Garimella, S. R., & Rajsingh, S. (2024). Bilateral investment treaties and investors' social accountability: the law and praxis in South Asia. *Journal of International Trade Law and Policy*, 23(2–3), 129–153. DOI: <https://doi.org/10.1108/JITLP-04-2024-0025>.
12. Parkhomenko, N., et al. (2024). Implementation of the Association Agreement with the EU by adapting Ukrainian legislation to EU law. *Social and Legal Studios*, 7(1), 184–193. DOI: <https://doi.org/10.32518/sals1.2024.184>.
13. Tatsiy, V. (2021). Re-codification of the civil law of Ukraine: On the way to European integration. *Global Journal of Comparative Law*, 10(1–2), 1–4. DOI: <https://doi.org/10.1163/2211906X-10010001>.
14. Mouttotos, N. (2025). Towards a Coherent Regulation of Dispute Resolution Agreements? *German Law Journal*, 26(5), 949–978. DOI: <https://doi.org/10.1017/glj.2025.10147>.
15. Kullolli, B. (2023). Contract law of Albania in the context of public-private partnerships. *Social and Legal Studios*, 6(4), 105–113. DOI: <https://doi.org/10.32518/sals4.2023.105>.
16. Voloshchuk, K. B., & Popovych, K.-D. M. (2025). Kliuchovi stratehichni napriamy doslidzhen ta innovatsii i rehuliuвання договірних відносин у протсесі поглиблення торгівельно-економічної інтеграції України та Євросоюзу [Key strategic directions of research and innovation and regulation of contractual relations in the process of deepening trade and economic integration between Ukraine and the European Union]. *Innovatsiina ekonomika – Innovative Economy*, (2), 175–183. DOI: <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2025.2.19>.
17. Popovych, K.-D. (2025). Rehuliuвання договірних відносин інтеграційних протсесів між підприємствами України та Європейського Союзу [Regulation of contractual relations of integration processes between enterprises of Ukraine and the European Union]. *Suchasni vyklyky ta perspektyvy rozvytku ekonomiky, pidpriemnytstva ta torhivli: zbirnyk naukovykh prats Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii naukovtsiv ta zdobuvachiv vyshchoi osvity*, Kamianets-Podilskyi, Ukraine, April 30, 2025. Kamianets-Podilskyi: Podilskyi State University, 37–44.
18. Popovych, K.-D. M. (2024). Dohovirni vidnosyny, yikh sutnist ta vydy [Contractual relations, their essence and types]. *Aktualni problemy funktsionuvannya hospodarskoi systemy Ukrainy: zbirnyk materialiv XXXI Mizhnarodnoi naukovo konferentsii studentiv, aspirantiv ta molodykh uchenykh*, Lviv, Ukraine, May 28–29, 2024. Lviv: Ivan Franko National University of Lviv, 327–328.
19. Verkhovna Rada Ukrainy. (2014). Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta Yevropeiskym Soiuzom № 984_011 vid 27.06.2014 [Association Agreement between Ukraine

and the European Union No. 984_011 dated 27.06.2014]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

20. EUR-Lex. (2016). Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 (General Data Protection Regulation). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>

21. EUR-Lex. (2022). Regulation (EU) 2022/870 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2022 on temporary trade-liberalisation measures supplementing trade concessions applicable to Ukrainian products under the Association Agreement between the European Union and the European Atomic Energy Community and their Member States, of the one part, and Ukraine, of the other part. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/870/oj>

22. European Commission. (2019). The European Green Deal COM(2019) 640 final. Retrieved from https://commission.europa.eu/publications/communication-european-green-deal_en

23. International Chamber of Commerce. (2020). Incoterms® 2020 Rules. Retrieved from <https://iccwbo.org/business-solutions/incoterms-rules/incoterms-2020/>

24. European Union Blockchain Observatory and Forum. (2024). What is a smart contract? Retrieved from https://blockchain-observatory.ec.europa.eu/what-smart-contract_en

25. International Institute for the Unification of Private Law (UNIDROIT). (1988). Convention on International Factoring dated 28.05.1988. Retrieved from <https://www.unidroit.org/instruments/factoring/>

26. International Institute for the Unification of Private Law (UNIDROIT). (1988). Convention on International Financial Leasing dated 28.05.1988. Retrieved from <https://www.unidroit.org/instruments/leasing/>

27. EUR-Lex. (2024). Ukraine Facility Regulation (EU) 2024/792 dated 29.02.2024. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj>

28. European Commission. (2024). Deep and Comprehensive Free Trade Area between the EU and Ukraine. Retrieved from https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/ukraine/eu-ukraine-agreement_en

29. Eurostat. (2024). ICT security in enterprises. Retrieved from https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=ICT_security_in_enterprises

30. Eurostat. (2026). Cloud computing – statistics on the use by enterprises. Retrieved from https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Cloud_computing_statistics_on_the_use_by_enterprises

31. Eurostat. (2025). EU enterprises' online sales reach new heights in 2023. Retrieved from <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20250227-2>

32. Eurostat. (2025). 20% of EU enterprises use AI technologies. Retrieved from <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20251211-2>